
"Sakramenty. Między ołtarzem a codziennością", Bernard Cooke, tł. Zbigniew Kasprzyk, Kraków 2013 : [recenzja]

Liturgia Sacra. Liturgia - Musica - Ars 20/1(43), 237-238

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kontynuacji. Potwierdzeniem tego, że taki punkt widzenia jest słuszny, są różne elementy postaw i form przeżywania i sprawowania liturgii z przeszłości, które zachowały się w różnych Kościołach lokalnych i są praktykowane w wielu parafiach, niezależnie od tego, że od czasu ostatniej reformy liturgicznej minęło pół wieku. W książce czytelnik znajdzie sporo nowych informacji na temat szerokiego kontekstu dokonywanych reform liturgicznych, ale także teologiczne wyjaśnienie postaw i form liturgicznych, jak chociażby centralnego miejsca tabernakulum, znaczenia ołtarza czy języka łacińskiego i śpiewu liturgicznego. Skoro liturgia jest szczególnym wyrazem wiary i życia Kościoła, to każda jej reforma musi mieć na uwadze, że stanowi operację na żywym organizmie, a jej treści i forma muszą stale podlegać procesowi rozwoju, przy jednoczesnym uznaniu i zachowaniu bogactwa dziedzictwa przeszłości.

Na uznanie zasługuje strona formalna opracowania. Wszystkie teksty zostały napisane jasnym i zrozumiałym językiem w oparciu o rozbudowany aparat naukowy w postaci licznych i dobrze sporządzonych przypisów, zawierających odnośniki do bogatej literatury źródłowej. Mankamentem jest fakt, że niektóre teksty nie posiadają podsumowań syntetycznie przedstawiających podstawowe wnioski, a te, które je posiadają, są zbyt obszerne. O podstawowych tezach i myśli przewodniej poszczególnych tekstów czytelnik dowiaduje się z krótkich wprowadzeń do poszczególnych artykułów, sporządzonych przed redaktora opracowania. Orientację w obszernym materiale na temat reform liturgicznych ułatwiają indeksy: osobowy i rzeczowy, a zamieszczony w aneksie wykaz pomaga w zapoznaniu się z sylwetkami autorów.

Książka S. Heida wpisuje się do obszernego zbioru publikacji na temat reformy liturgicznej Soboru Watykańskiego II, a spektrum jej spojrzenia na tę kwestię wykracza poza dokonania ostatniego soboru i tego, co nastąpiło po nim, ale poszerza je o Sobór Trydencki, a także o tło historyczne sięgające początków chrześcijaństwa. Racje te sprawiają, że podejmując badania i studia dotyczące reform liturgicznych, warto sięgnąć do publikacji *Operation am lebenden Objekt*.

Ks. Konrad Glombik

BERNARD COOKE, *Sakramenty. Między ołtarzem a codziennością*, tł. Zbigniew Kasprzyk, Kraków: WAM 2013, 344 s., ISBN 978-83-7767-191-7.

Przedmiotem pracy są sygnalizowane w tytule sakramenty Kościoła, a konkretnie: rozpowszechnienie teologicznej o nich wiedzy. Celem autora jest ukazanie „sakramentu” jako rzeczywistości o wiele bogatszej od formalnego aktu religijnego czy obrzędu liturgicznego, a przez to doprowadzenie do głębszego zrozumienia obrzędów. Ponadto czytelnik, zgłębiając kolejno podejmowane kwestie, ma szansę odkryć sakramentalny wymiar codziennego życia. „Sakrament” bowiem to rzeczywistość dotycząca wszystkiego, co ludzkie, bez której nie można zrozumieć istoty bycia chrześcijaninem.

Publikacja podzielona została na pięć części. W pierwszej podjęty został problem sakramentalnego wymiaru ludzkiego doświadczenia; w drugiej analizie podano podstawowe sakramenty, którymi są... Chrystus, Kościół i przyjaźń; z kolei część trzecia poświęcona jest eucharystycznemu *communio*; czwarta część koncentruje się wokół sakramentów inicjacji chrześcijańskiej; w ostatniej części autor prezentuje posługę uzdrowienia.

RADOSŁAW BŁASZCZYK SDB, *Na drodze krzyżowej z Janem Pawłem II. Rozważania Drogi Krzyżowej dla dzieci*, Poznań: Hlondianum 2014, 59 s., ISBN 978-83-62959-13-6.

Tematyka krótkich rozważań przy poszczególnych stacjach zaczerpnięta została z nauczania Jana Pawła II, zwłaszcza z jego *Listu do dzieci* i z innych wypowiedzi papieskich. Książeczka zawiera 10 tematycznych form nabożeństwa Drogi Krzyżowej (Chcę naśladować Pana Jezusa; Miłość — to jest dzielenie się; Modlitwa dziecka; Czym jest dla mnie Eucharystia?; Z dziećmi z La Salette; Z dziećmi z Fatimy; Ze św. Agnieszka; Ze św. Bernadettą z Lourdes; Za dzieci cierpiące; O pokój na świecie).

JERZY GRZEŚKOWIAK, *Chwalcie Boga w waszym ciele!, cz. II: Ciało i emocje — przeszkoda czy pomoc w wierze?*, Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL 2013, 320 s., ISBN 978-83-7306-603-8; ISBN 978-83-7306-619-9 (cz. II).

Publikacja jest kontynuacją dzieła *Chwalcie Boga w waszym ciele, cz. I: Wierzyć wszystkimi zmysłami* (Lublin 2012), która była refleksją nad funkcją i znaczeniem zmysłów człowieka w wierze, modlitwie i kulcie. Tym razem autor w tym samym kluczu pochyla się nad innymi integralnymi i egzystencjalnie ważnymi elementami cielesności. W niniejszym tomie czytelnik zaproszony jest do poszukiwania odpowiedzi na pytania o to, co ludzkie ciało mówi o nim samym i o Bogu, oraz co mówi Stwórca poprzez ciało swego stworzenia. Bezpośredni cel książki leży jednak w pogłębieniu wiary sięgających do niej. Wpisuje się ona zatem jako pomoc w podejmowaniu wyzwań nowej ewangelizacji.

Podjęta problematyka zawarta jest w dziewięciu rozdziałach, których tytuły zaczerpnięte zostały z ksiąg Pisma Świętego. Tematyka odnosi się kolejno do następujących elementów: głowa, słowo, śpiew, decybele i cisza, oddech, serce, płacz i łzy, śmiech i humor oraz taniec.

STEFAN KOPEREK CR, *Droga krzyżowa dla kapłanów*, Kraków: Alleluja 2013, 98 s., ISBN 978-83-60967-59-1.

Ta mała książka zawiera obszernie rozważania popularnego nabożeństwa pasyjnego. Przy każdej stacji adresat (kapłan) znajdzie przejmujące rozmyślenia, które stanowią nieodzowną pomoc w ustawicznej auto-formacji formatorów Ludu Bożego.